

УДК 336. 77:336. 748 (477)

Матросова Л.М.

*доктор економічних наук, професор,
професор кафедри державних фінансів
Харківського інституту фінансів**Київського національного торговельно-економічного університету***СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ МОНЕТАРНОЇ ПОЛІТИКИ НБУ
В УМОВАХ РОЗВИТКУ НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ****THE MODERN PROBLEMS OF THE MONETARY POLICY OF THE NATIONAL
BANK OF UKRAINE IN THE CONDITIONS OF THE DEVELOPMENT OF THE
NATIONAL ECONOMY****АНОТАЦІЯ**

У статті розглянуто основні напрями грошово-кредитної політики НБУ. Підкреслено важливість вдосконалення монетарної політики держави у напрямку забезпечення стабільного розвитку національної економіки. Акцентовано увагу на стабілізації грошової сфери та визначенні грошової маси. Наголошено на зростанні рівня фінансової, грошової та валютної небезпеки в Україні. Наведено заходи щодо вдосконалення монетарної політики на прикладі Європейського Центрального Банку. Запропоновані напрями подальшого реформування банківської системи в Україні.

Ключові слова: грошово-кредитна політика, грошова сфера, грошова маса, монетарна політика, банківська система.

АННОТАЦИЯ

В статье рассмотрены основные направления денежно-кредитной политики НБУ. Подчеркнута важность совершенствования монетарной политики государства в направлении обеспечения стабильного развития национальной экономики. Акцентировано внимание на стабилизации денежной сферы и определении денежной массы, Указано на увеличение уровня денежной, финансовой и валютной небезопасности в Украине. Приведены меры по совершенствованию монетарной политики на примере Европейского Центрального Банка. Предложены направления дальнейшего реформирования банковской системы в Украине.

Ключевые слова: кредитно-денежная политика, денежная сфера, денежная масса, монетарная политика, банковская система.

ANNOTATION

The main directions of the monetary policy of the National Bank of Ukraine are considered in the article. The importance of the improvement of the government's monetary policy by the providing of stability of the national economy is underlined. The main attention on the stabilization of the currency sphere and definition of money supply is accented. The increasing of the level of money, financial and currency unsafety in Ukraine is marked. The main measures of the improvement of the monetary policy by the experience of the European Central Bank are discovered. The main directions of the reformation of the banking system of Ukraine are offered.

Keywords: the monetary policy, the currency sphere, money supply, the monetary policy, the banking system.

Постановка проблеми. Останнім часом система грошово-кредитних відносин набуває у суспільному житті будь-якої країни особливого значення, тому що стан фінансової та банківської системи суттєво впливає на соціально-економічний розвиток країни. Грошово-кредитна система держави спрямована на забезпечення ринкової економіки механізмами та інструментами, що використовуються органами державної влади з метою ефективного управління національною

економікою. В умовах макроекономічної нестабільності, а саме: зростання рівня інфляції, девальвації національної грошової валюти, збільшення дефіциту Державного бюджету України, зменшення обсягів золотовалютних резервів особливо актуальними є питання щодо вдосконалення монетарної політики держави в цілому та НБУ, зокрема. Це також підтверджує актуальність дослідження зазначеної проблеми.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Вивчення різних аспектів механізму використання інструментів грошово-кредитної політики (ГКП) НБУ у вітчизняній практиці знайшло відображення у працях науковців і фахівців-практиків. Найбільший внесок у дослідження даної проблеми містять наукові праці Г. Азаренкової, Т. Богдан, Н. Гребенник, А. Грищенко, Б. Данилишина, О. Дзюблюка, А. Дроб'язко, Х. Карауна, О. Кіреєва, В. Козюка, В. Міщенко, С. Науменкової, І. Подколізіної та ін. Окремі питання сучасного стану розвитку грошово-кредитної політики України та основні засади її формування висвітлені у наукових роботах таких вчених, як: І. Ветрова, А. Гальчинський, О. Дзюбенко, В. Лагутін, С. Леонов, М. Мороз, В. Прадун, М. Пуховкіна, М. Савлук, Є. Свіридов, А. Сомик, А. Щетинін, О. Шульгіна та ін. Проте питання аналізу сучасного стану грошово-кредитної політики України та її впливу на економічний розвиток, а також вдосконалення основних інструментів монетарної політики держави, що забезпечують її реалізацію, залишаються ще недостатньо вивченими та вимагають подальшого дослідження.

Отже, метою даної статті є дослідження питань, що визначають вплив монетарного механізму на розвиток національної економіки та надання пропозицій щодо підвищення ефективності основних інструментів грошово-кредитної політики в Україні.

Виклад основного матеріалу дослідження. У сучасних умовах нестабільності фінансової та банківської системи України всередині та поза межами країни суттєво зростає роль і значення грошово-кредитної політики держави, від ефективності та результатів реалізації якої залежить успішна діяльність суб'єктів господарювання та

домогосподарств, а також розвиток національної економіки в цілому.

Зазначимо, що грошово-кредитна політика держави являє собою комплекс заходів щодо регулювання грошового ринку з метою забезпечення економіки грошовою масою та підтримання стабільності національної грошової одиниці як необхідної передумови для досягнення макроекономічної рівноваги [1, с. 90]. До основних заходів в цієї сфері науковці відносять, зокрема: валютну, курсову, емісійну та кредитну політику держави, а також політику регулювання платіжного балансу та управління золотовалютними резервами країни.

У Законі України «Про Національний банк України» відзначається, що «грошово-кредитна політика – це комплекс заходів у сфері грошового обігу та кредиту, направлених на регулювання економічного зростання, стримування інфляції та забезпечення стабільності грошової одиниці України, забезпечення зайнятості населення та вирівнювання платіжного балансу» [2].

Найбільш поширеним є трактування грошово-кредитної політики, як комплексу заходів регулятивного характеру, що реалізується Центральним банком країни (в Україні – Національним банком України) або за його участю та здійснюється через грошовий ринок у всіх його різновидах. Серед головних цілей економічної політики держави можна виділити: забезпечення стабільного зростання національної економіки, підтримку ефективного рівня зайнятості населення, стабілізацію рівня цін та інфляції, забезпечення збалансованості платіжного балансу країни у сфері зовнішньої торгівлі. Відповідно до сучасного трактування механізму монетарного регулювання обсяг і структуру грошової маси слід розглядати як індикатор економічної та фінансової ситуації в країні, що характеризує економічну активність та економічне зростання.

Слід зазначити, що грошові агрегати та монетарний режим, що передбачає таргетування грошової маси, вперше було застосовано у 1970 році у США. У подальшому цей підхід був запроваджений у 1975 році у Канаді, в 1977 році – у Франції та Великої Британії, у 1978 році – у Японії.

Наразі кожна країна самостійно розробляє методику визначення обсягу та структури грошової маси, тому спостерігається значна розбіжність у національних грошових агрегатах та їх структурі. Наприклад, особливою структурою грошових агрегатів Казахстану, на відміну від України, є включення з січня 2016 року до складу грошового агрегату МЗ зобов'язань за електронними грошима [3].

Важливість розрахунку та оцінки грошової маси в економіці визначається зростанням її ролі у глобальному світі. Так, у 2015 році загальна грошова маса всіх країн світу складала близько 71,5 трлн дол. США, що можна приблизно порівняти з обсягом світового ВВП.

Майже 31% цих грошей було зосереджено у Китаї, 17,2% – у США, 15,1% – у країнах ЄС, 10,1% – у Японії, 3,3% – у Великій Британії, що сумарно складало більш 75% загальної грошової маси. Частка цих країн у світовому ВВП дорівнювала 50% [3]. За оцінкою фахівців, рівень монетизації є об'єктивною характеристикою економіки, тому штучно змінити його неможливо.

Особливістю сучасного стану монетарного регулювання економіки є вибір та застосування різних видів грошово-кредитної політики Центральними банками країн світу залежно від стану економіки, грошового ринку та пріоритетів національного розвитку. Умовно всі країни світу можна поділити на три групи:

1. Розвинуті країни, в яких Центральні банки застосовують стимулюючу грошово-кредитну політику з метою проведення антиінфляційної політики, наприклад, США, Велика Британія, Японія.

2. Держави з поміркованою грошово-кредитною політикою: Польща, Китай, Індія, Південна Корея.

3. Країни, що реалізують обмежувальну грошово-кредитну політику та жорсткі антиінфляційні заходи як відповідь на прояв зовнішніх та внутрішніх фінансових шоків – до них відносяться переважна більшість країн світу [4, с. 86].

Традиційно в Україні застосовується термін «грошово-кредитна політика». Але останнім часом, враховуючи загальносвітові тенденції розвитку грошової сфери, Рада НБУ вважає за доцільне ініціювати внесення змін до законодавства України в частині заміни терміну «грошово-кредитна політика» на поняття «монетарна політика» [5]. Термін «монетарна політика» є більш розповсюдженим і логічним, тому що він відображає внутрішню єдність регулятивного механізму, який включає три складові: емісійно-грошову, кредитну та валютну політику.

Ефективна реалізація монетарної політики держави повинна враховувати зміну стратегічних цілей у різні етапи розвитку національної економіки, що відрізняються між собою в залежності від обраних пріоритетів.

Якщо роль НБУ обмежується лише забезпеченням стабільності національної грошової одиниці, вона далеко не повною мірою розкриває його можливості, особливо як інституту, що здійснює регулювання діяльності комерційних банків та вирішує важливі соціально-економічні функції. Йдеться про вирішення, окрім проблеми боротьби із інфляцією, питання щодо стимулювання економічного зростання та забезпечення високої зайнятості населення, що характеризують відтворювальні аспекти монетарної політики, яка проводиться Центральним банком країни.

Досягнення стратегічних цілей включає реалізацію проміжних цілей грошово-кредитної політики НБУ. Головним завданням проміжних цілей є пошук шляхів чи стримування

кон'юнктури на товарних і грошових ринках. Проміжними (тактичними) цілями грошово-кредитної політики держави слід вважати завдання, що ставляться безпосередньо на коротко та середньо-строківих інтервалах часу. Проміжні цілі можуть бути різними та пов'язані з певними макроекономічними аспектами: темпом зростання загальної грошової маси, обсягами кредитування суб'єктів підприємництва, процентними ставками, темпами зростання номінального та реального ВВП, індексом цін, рівнем валютного курсу та ін. [6, с. 26]. Але поряд з цим не втрачають своєї актуальності стратегічні питання забезпечення ефективної реалізації інструментів грошово-кредитної політики.

В цілому основні інструменти грошово-кредитної політики поділяються на дві групи: адміністративні та ринкові. Перша група, адміністративні інструменти монетарної політики, має форму директив, інструкцій, постанов НБУ та спрямована на обмеження сфери діяльності фінансово-кредитних установ.

Друга група, ринкові інструменти грошово-кредитної політики, включає: встановлення кредитних «стель»; обмеження споживчого кредиту; обмеження на відкриття банками філій та відділень; селективну кредитну політику; процентну політику; регулювання норми обов'язкових резервів; здійснення операцій з цінними паперами на відкритому ринку.

Під ринковими інструментами слід розуміти сукупність методів та заходів впливу НБУ на грошовий ринок шляхом формування певних умов діяльності банківських і фінансово-кредитних установ. Ринкові інструменти є більш гнучкими та опосередкованими порівняно з інструментами прямого впливу, саме тому останнім часом спостерігається тенденція переходу Центральних банків країн світу до все більшого застосування саме ринкових інструментів.

У країнах, що розвиваються, для забезпечення розвитку пріоритетних галузей економіки широко застосовується адміністративне монетарне регулювання у формі селективної кредитної політики. Основними засобами селективної кредитної політики є наступні: створення спеціальних фінансово-кредитних установ, що повинні забезпечувати кредитування пріоритетних галузей економіки за зниженими відсотковими ставками; встановлення кількісних показників кредитування, спрямованого у пріоритетні галузі; створення системи пільг, що поширюється на банківські інститути, які виступають кредиторами пріоритетних галузей економіки.

Проте активне застосування селективної кредитної політики, окрім позитивних рис, має також негативні наслідки. До основних перешкод слід віднести такі: економічне зростання стає більш залежним від цільового кредитування за пільговими відсотковими ставками; зростання обсягів кредитування економіки призводить до збільшення грошової маси та підвищення інфляції; зміна світової ринкової кон'юнктури

негативно впливає на галузі, що отримують значні обсяги пільгових кредитів та ін. [7, с. 141-142].

До найбільш поширених інструментів монетарної політики непрямого впливу відносяться: політика обов'язкових резервних вимог; процентна політика; операції з цінними паперами на відкритому ринку.

Обов'язкові резервні вимоги – це інструмент монетарної політики, що застосовується Центральним банком для регулювання обсягу грошової пропозиції та управління грошово-кредитним ринком. Під обов'язковими резервами слід також розуміти активи комерційного банку, що забезпечують його гарантовану ліквідність [8, с. 113]. Процентна політика – це інструмент грошово-кредитної політики, що є широко відомим і застосовується Центральними банками практично всіх розвинених країн. Використання цього інструменту в Україні передбачає встановлення та періодичну зміну НБУ рівня процентної ставки, за якою він здійснює рефінансування комерційних банків. Офіційна процентна ставка НБУ називається обліковою, або дисконтною.

За даними 2014–2015 років реальна процентна ставка дорівнювала в Україні мінус 11,4 та мінус 19,2 % відповідно, тобто мала від'ємне значення, тому ГКП НБУ у той час була стимулюючою. У 2016 році цей показник становив в Україні 5,3%, тобто мав позитивне значення, що свідчить про обмежувальний характер ГКП НБУ.

Операції з цінними паперами на відкритому ринку – важливий засіб контролю за грошовою пропозицією. Він означає купівлю та продаж НБУ акцій та облігацій комерційним банкам і населенню. В результаті купівлі НБУ цінних паперів резерви комерційних банків збільшуються. В результаті продажу цінних паперів резерви комерційних банків зменшуються.

Найбільш частіше Центральні банки використовують наступні адміністративні інструменти: адміністративне регулювання процентних ставок, встановлення кредитних «стель», селективну грошово-кредитну політику. Адміністративне регулювання процентних ставок являє собою накладення обмежень з боку уряду або Центрального банку на верхню межу процентних ставок за кредитами. Цей інструмент спрямований на забезпечення зростання попиту на кредитні ресурси за допомогою встановлення зниженої процентної ставки.

Центральний банк може обрати також політику «дорогих» або «дешевих» грошей у залежності від стану економіки та обраних цілей. Результати такої політики можуть бути майже протилежними. Так, застосування політики «дешевих грошей» може призвести до збільшення інвестицій реального сектора економіки та підвищення рівня ділової активності. Проте зараз цей інструмент на практиці використовується вкрай рідше, оскільки позитивні ре-

зультати від його застосування носять переважно тимчасовий характер, а негативні наслідки можуть бути значними.

Сучасний стан банківської системи України свідчить про зростання грошової, фінансової та валютної небезпеки. Це пов'язано з девальвацією національної валюти, дефіцитом платіжного балансу, зростанням зовнішнього боргу, недостатнім обсягом міжнародних резервів. За прогнозами НБУ, дефіцит поточного рахунку платіжного балансу збільшиться з 0,2 млрд дол. США у 2015 році до 2,9 млрд дол. США у 2017 році. Міжнародні резерви України на кінець жовтня 2016 року становили 15,5 млрд дол. США, що ледве перевищує половину мінімально необхідного розміру резервів за новою метрикою МВФ. Валовий зовнішній борг України на кінець першого півріччя 2016 року перевищив 240% експорту за мінімально допустимого значення 200%.

Внаслідок валютної нестабільності впродовж останніх років і підвищення рівня доларизації економіки України триває падіння попиту на національну валюту, рівень монетизації (відношення грошового агрегату М3 до річного ВВП) скоротився з 64% у серпні 2016 року до 46,6% у вересні 2016 року [9, с.69].

Зниження довіри до банківської системи в цілому та вилучення домогосподарствами значної частки депозитів призвело до необхідності підвищення контролю з боку НБУ як регулятора діяльності комерційних банків. Наслідком цього стало позбавлення з початку 2014 року понад 80 комерційних банків ліцензій НБУ на здійснення банківської діяльності. На них припадало близько 25% загальних активів [9, с. 70].

Вплив зовнішніх фінансових шоків на фінансову та банківську системи України відбувається через такі канали: макроекономічний, торговельний, валютний, банківський та фондового ринку. До внутрішніх ризиків, що залишаються також високими, слід віднести наступні: політичні, фіскальні, боргові, кредитні, банківські.

З метою забезпечення в Україні фінансової стабільності НБУ слід продовжувати реалізацію таких заходів: здійснення постійного моніторингу стабільності фінансової системи в цілому; розбудову макропруденційної політики, що полягає у виявленні та оцінці системних ризиків для фінансової стабільності та вжитті упереджувачих заходів з мінімізації цих ризиків. У разі необхідності НБУ повинен застосовувати монетарні інструменти для зменшення впливу шоків на фінансову систему України; він також може проводити роботу щодо скорочення обсягів кредитування пов'язаних осіб до рівня, що не загрожує стабільній діяльності банків та банківської системи в цілому; ініціювати зміни у законодавчій базі, що спрямовані на вдосконалення фінансової системи України [5].

Зараз економіка України є дуже вразливою до зміни світової кон'юнктури на зовнішніх

товарних ринках. Основні ризики у сфері зовнішньоекономічної діяльності пов'язані з нестабільністю динаміки світових цін на сировинні товари. У разі падіння цін на сировинну продукцію з низькою доданою вартістю, надходження в Україну від експорту суттєво знижуються, що негативно впливає на поточний рахунок платіжного балансу країни та обмінний курс гривні. Водночас пригнічується економічна активність у зв'язку зі зниженням конкурентоспроможності експорт орієнтованих підприємств України та скороченням їх платоспроможного попиту. За таких умов заходи щодо подолання ризиків цінової нестабільності та падіння темпів економічного зростання можуть призвести лише до тимчасових результатів. Значною мірою вони знаходяться поза межами впливу НБУ [3].

За висновками ЄБРР, серед перехідних економік країни Східної, Південно-Східної Європи, Центральної Азії та Північної Африки Україна виявилась найбільш уразливою до коливань бізнес-циклів у Єврозоні. Зокрема, зменшення світових цін на сировинні товари на 7% у 2014 році та на 18,5% у 2015 році призвело до скорочення експорту товарів з України на 4,8–5,5% та на 11,6–12,2 млрд дол. США відповідно [9, с. 65]. Зменшення вартісного зростання українського експорту металопродукції пов'язано з уповільненням темпів економічного зростання Китаю, частка якого, як основного імпортера на глобальних ринках металопродукції, перевищує 50%.

З метою забезпечення стійкого економічного зростання та підвищення рівня життя населення необхідно знизити залежність української економіки від впливу зовнішніх та внутрішніх чинників. Це можливо здійснити за рахунок переходу до моделі інноваційного розвитку економіки та досягнення якісних зрушень в національній економіці [5]. Такий перехід передбачає не тільки глибокі структурні перетворення, але й формування найбільш сприятливих фінансових умов для економічного зростання.

Першочерговими завданнями економічної політики держави на макrorівні є забезпечення стійкості фінансової системи та підтримання стабільності національної грошової одиниці, що характеризує ступінь економічного розвитку держави. Важливим напрямом є також стабілізація рівня інфляції. В Україні у 2017 році темп приросту інфляції становив 13,7%, що було вище встановленого НБУ рівня у 8%. У світовій економіці за 2014–2015 роки граничним значенням інфляції, за межами якого темпи економічного зростання помітно уповільнювалися або знижувалися, було 6%.

Слід зазначити, що за даними НБУ, на кінець 2019 року очікувана інфляція передбачена на рівні 5%. Це пов'язано з досить високою інфляцією в Україні та впливом амплітуди інфляційних шоків. У разі досягнення інфляційної мети у середньо-строковому періоді на рівні 5%

можливо очікувати у подальшому поступового зниження інфляції. Внаслідок цього будуть формуватися необхідні умови для відновлення темпів економічного зростання та підвищення рівня зайнятості населення. Досягнення поставлених інфляційних цілей сприятиме також забезпеченню прогнозованих темпів зростання ВВП, яке у 2018 році очікується на рівні 3%, а з 2019 року може вийти на свій потенційний рівень – 4% [5].

Для забезпечення економічного зростання, проведення структурних зрушень, реалізації програми покращення умов кредитування, формування довгострокових інвестиційних ресурсів необхідно посилити координацію грошово-кредитної (монетарної) та бюджетно-податкової політики держави.

Сучасна практика реалізації монетарної політики базується на світовому досвіді щодо досягнення головної цілі монетарного впливу на економіку країни. Наприклад, Європейський Центральний банк (ЄЦБ) у своїй стратегії здійснення монетарної політики прагне поєднати традиційний підхід, що базується на контролі обраного агрегату пропозиції грошей, зі стратегією безпосередньої інфляційної цілі, яка отримує все більше визнання упродовж останніх років. ЄЦБ застосовує для цього дві площини аналізу: монетарний та макроекономічний; рішення щодо формування монетарної політики є наслідком висновків, що враховують результати проведення обох видів аналізу.

В свою чергу, діяльність Національного банку Польщі заснована на врахуванні особливостей макроекономічної ситуації, гармонійному поєднанні монетарної політики з макропруденційними цілями, інтервенціями Нацбанку на валютному ринку та застосуванні системи плаваючого валютного курсу. Таким чином, польський варіант передбачає здійснення еластичного застосування стратегії інфляційної цілі у поєднанні із забезпеченням макроекономічної стабільності [10].

В Україні вдосконалення монетарної політики повинно враховувати позитивний досвід європейських країн. Забезпечення стабільності фінансового сектору передбачає посилення захисту прав інвесторів, кредиторів та споживачів послуг у сфері банківської та фінансової діяльності. Також вимагає відповідного обґрунтування ступінь керованості режиму плаваючого валютного курсу. Особливу увагу слід приділити розвитку небанківського кредитування, поширенню електронних грошей та новітніх фінансових та банківських технологій [11].

З метою підвищення ефективності монетарної політики НБУ вченими ДУ «Інститут економіки і прогнозування НАН України» обґрунтовано доцільність застосування режиму інфляційного таргетування, який передбачає використання двох операційних цілей: інфляції та валютного курсу, а також двох ключових монетарних інструментів НБУ – валютних інтер-

венцій і процентної ставки. Це може призвести до стабілізації національної грошової одиниці та стримування рівня інфляції.

Висновки та пропозиції. В сучасних умовах, враховуючи важливість підвищення ефективності основних інструментів монетарної політики держави в Україні, необхідно, перш за все, забезпечити узгодженість монетарної та бюджетно-фіскальної політики. Тому вдосконалення монетарного та бюджетно-фіскального механізмів повинно передбачати реалізацію наступних заходів:

1) узгодження термінів обміну інформацією при розробці основних прогнозних і програмних документів уряду та НБУ;

2) розробку меморандуму між урядом та НБУ відносно формування цілі єдиної фінансово-економічної політики України, визначення цільових макроекономічних показників, вибір основних напрямів діяльності монетарних та фіскальних інститутів, а також механізму досягнення обраних цілей;

3) удосконалення управління коштами уряду на єдиному казначейському рахунку (ЄКР), відкритому в НБУ. Зараз мінливість коштів на ЄКР супроводжується коливаннями процентних ставок, що призводить до нестабільності на міжбанківському ринку та вартості короткострокового рефінансування комерційних банків;

4) підвищення рівня бюджетної дисципліни з метою зниження дефіциту Державного бюджету України та зменшення витрат на його фінансування з боку уряду та НБУ;

5) забезпечення ефективної співпраці уряду та НБУ в напрямку подальшого розвитку фондового ринку з метою підвищення дієвості такого інструменту монетарної політики, як операції на відкритому ринку з цінними паперами, а також розширення джерел фінансування дефіциту Державного бюджету України;

6) активізацію діяльності уряду та НБУ у напрямку надання державних гарантій реальному сектору економіки за кредитами комерційних банків.

Для відновлення життєдіяльності банківської системи України необхідно проведення системних реформ за такими ключовими напрямками:

1) зменшення обсягу так званих «поганих» та високо ризикованих позик та посилення фінансового моніторингу діяльності кредитно-фінансових установ;

2) покращення якості банківського нагляду й мікропруденційного регулювання;

3) запровадження стратегій реструктуризації банків та нарощування їх власного капіталу;

4) підвищення ефективності нагляду за Фондом гарантування вкладів державними банками;

5) оптимізація інституційного середовища й вдосконалення законодавчої бази для подолання проблеми неефективних позик.

Реалізація запропонованих заходів спрямована на вдосконалення монетарної політики

держави, стабілізацію грошово-кредитної сфери з боку уряду та НБУ, покращення ситуації на грошовому ринку, зростання ліквідності комерційних банків, підвищення обсягу валютних резервів, стабілізацію курсу національної грошової одиниці та динамічний розвиток економіки України.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. Гриценко А.А. Теоретичні основи грошово-кредитної політики [Текст] / А.А. Гриценко, Т.О. Кричевська // Економічна теорія: науковий журнал. – 2011. – № 1. – С. 90–106.
2. Про Національний банк України : Закон України від 20.05.1999 р., № 679-XIV // Відомості Верховної Ради України. – 1999. – № 29. – С. 238.
3. Міщенко В.І. Світові тенденції монетизації економіки / В.І. Міщенко, С.В. Науменкова, І.М. Льон // Фінанси України. – 2017. – № 9. – С. 53–74.
4. Міщенко В.І. Роль монетарного регулювання у стимулюванні економічного розвитку / В.І. Міщенко, І.М. Льон // Фінанси України. – 2017. – № 4. – С. 75 – 93.
5. Основні засади грошово-кредитної політики на 2018 рік та середньострокову перспективу. [Електронний ресурс]. – 2018. – Режим доступу: <https://bank.gov.ua>
6. Нікіфоров П. Монетарна політика в системі економічної політики держави: теоретичні підходи та прикладні аспекти / П. Нікіфоров // Економіка України.–2001. – № 10. – С. 25–31.
7. Міщенко В. І. Банківський нагляд: Навчальний посібник / В.І. Міщенко, А.П. Яценюк, В.В. Коваленко, О.Г. Коренева. – Київ: Знання, 2004. – 406 с.
8. Адамик Б.П. Центральний банк і грошово-кредитна політика [Текст]: підручник / Б.П. Адамик. – Київ: Кондор, 2011. – 416 с.
9. Богдан Т.П. Глобальні умови та внутрішні ризики функціонування валютно-фінансової сфери / Богдан Т.П. // Фінанси України. – 2017. – №1. – С. 52–74.
10. Założenia polityki pieniężnej na rok 2016 [Електронний ресурс]. – 2016. – Режим доступу: <https://www.nbp.pl>.
11. Данилишин Б.М. Основні напрями монетарної політики України / Б.М. Данилишин // Фінанси України. – 2018. – № 1. – С. 9–25.